

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՄ

Ընդհանուր 985, անկուսակցականները 221, Եկապետ որ ոչ որ չընտրվեց իբրև պատուիրակ:

Ընտրությունների հարցով զբաղվող մասնավորապես ընտրվել են, որ երկարամյալ մաս 600 քանդակներ, որոնք իրավունք չունեն մասնակցել, մասնակցել են ընտրություններին:

Բացի դրանից արձանագրություն է կազմվել Տիֆլիսի վարչության առիթով, որը ընտրությունների մեկին լսանքներ էր ուղղել բուն: Պահանջում են, որ նրան արձակեն ընտրողական մասնավորություն:

Թիֆլիսի նահանգի կողմից իբրև պատուիրակներ ընտրվել են, Արաբկյանի գաղտնի քաղաքային ընտրողների կողմից՝ Նոտար Գրիգոր Իվանովիչ Բուդուկան, Տիֆլիսի գաղտնի հողատերերի կողմից՝ Իշխան Վախտանգ Բարատով և իշխ. Սոյսոմոն Զանգիլեր, իսկ նույն գաղտնի գիւղացիների կողմից՝ Անդրեյ Գոնչարովիչ: Թիֆլիսի գաղտնի գիւղացիներից ճիշդ գիւղի բնակիչ Իսաակ Վարդապետյանի Գլխավոր շվիկ, նույն գաղտնի քաղաքային ընտրողների կողմից՝ Թիֆլիսից Տաոմ Իվանովիչ Գրիգորյան (այսինքն դերձակ) և Բորչալուի գաղտնի գիւղացիների կողմից՝ գիւղացի Բադրատ Բադրատովիչ Գրաքարանյան:

Բազում ընտրողական ընդհանուր կուրիային մասնակցողների թիվը եղել է ընդամենը 1155 հոգի: Այդքան թիվը թիվներից մասնավորապես 33-ը անպարտ է համարել: Մնացած 1122 ձայներից պատուիրակ պետք է ընտրվեն նրանք, որոնք կը ստանան ամենապարզապես 561 ձայն: Մնացածը իրար հետ միջոց գույքակներից ոչ մեկը այդքան չէ ստացել: Ամենաշատ ձայնը ստացել է մանկականների թիվավոր ընտրող Զարգիլ Զարգիլի 527, նրանից յետո՝ Կարախանյանը՝ Մ. Գ. Արեքիանը՝ 372 ձայն, իսկ սոցիալ-դեմոկրատներից ամենաշատ ձայն ստացել է Բիբիկ Կարաբեկովը՝ 218:

Ելքայիցով ոչ մեկը ընտրված չէ համարվում, և հաշվառված են ընտրությունները կը բեկանվի: (Ե. Զ.)

Գանձակի հարցը ընտրվել են, որ տեղական ազգայնականները կողմից քաղաքային ընտրությունների ժամանակ պատուիրակ են ընտրվել Պետական Դուռի նախկին անդամներ՝ Խաչատուրյանը և Սոյսոմոն 1406 ձայնով:

Պետական կուրիայի ընտրությունների ժամանակ ընտրված է գլխավորապես ուսուցիչ Կոլբանյան-ձախաղողյանը, իսկական ուսուցիչ թիվավոր ընտրողները չեն անցել:

Գանձակի գաղտնի գիւղերի մոտո-վում պատուիրակ են ընտրվել երկու անկուսակցական թիվերը:

Երևանում մասնավորապես կառուցված էր ընտրողական կառույցներ ընտրվել են երեք կառույցներ: Արաբկյանի կողմից ընտրվել են Սոյսոմոն և Արաբկյանը՝ Բիբիկ Սոյսոմոնի, որոնցից առաջինը երկուսը ազգայնականներ են, իսկ վերջինը ազգայնականներ: Պետական կուրիայի կողմից երևանյան նահանգում պատուիրակ է ընտրվել Նիկոլայ Վասիլևիչ Զուստով, որը իրան առաջադրված է անուանում: Ընդհանուր կուրիայի ընտրությունների հետևանքը առաջին յայտնի չէ:

Զարգիլյան ընդհանուր կուրիայի կողմից պատուիրակ են ընտրվել երեք միասնականներ:

Փոխվում քաղաքային ընտրություններին սոցիալ-դեմոկրատները սեպտեմբերին:

Ձուգլիի գաղտնի հողատերերի կողմից պատուիրակներ ընտրվել են, Պետար Մարգարիտ Սոյսոմոնյան, Վարդապետյան Մանիկի և Կիտի Միլեի: Այսպիսով մասնակցողները: Քաղաքային ընտրություններին 863 ընտրողներից ներկայ են եղել 106-ը, որոնք ձայների առաջնությունը ընտրվել են քաղաքային զարգիչ Զուստովի Մ. Գրաքարանյան, որը իր համագործակցությամբ չափաբար ձայնակողներն է: Քաղաքային ընտրություններին փայլել են իրանց բացակայությունները քաղաքային, որոնց թիվը հասնում է 250-ի:

Փոխարքայի գլխավորությամբ Թիֆլիսի նահանգապետի տրամադրությամբ տակ է դրել 300 քուրի՝ ընդհանուր տեղական և առաջին կուրիաների կողմից ընտրվող Պետական Դուռային երկու անդամներին ճանապարհածախս տալու համար:

ՆԵՐՈՒՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՄ

ԺԱՂՈՂԸ

Կերակու, սեպտ. 30-ին, Արտիստիկական Ընկերության ղարկում կայացավ Հայոց Դրամատ. Ընկ. ընդհ. ժողովը, որ նախագահ ընտրեց Ա. Քալանթարյան և քարտուղար՝ Ս. Նախյան:

Քարտուղարը կարգաց անցավ յոթնյալ 16-ի արձանագրությունը: Ժողովականները բարձր համարեցին յանձնել վերադառ. յանձնավորություն վերադառնալիս ղեկավարող պատրաստել ընկերության անձնակազմի գումարների մասին և հետևել ընդհ. ժողովին ներկայացնել:

Ապա վարչության անդամ պ. Երվանդյան կարգաց գեղարվեստ Դրամ. Ընկ. վարչության գործունեության մասին: Վարչությանը նախ և առաջ հողացել է ընկ. պարտքերը վճարել և այդ նպատակով, դիմելով գանազան անձանց և հաստատություններին, ժողովել է 900 քուրի, որով վճարել է զբոսաշրջական դերասանների պարտքերը: Այս ժամ ընկերությունը պարտք ունի 1500 քուր: Նախ:

Այնուհետև վարչությունը մշակել է դեր. ընկերության կազմվում կանոններ (որոնք արդեն մասնավոր հաստատություններին): Այդ կանոնների համաձայն՝ դերասանները ժողով գումարելով, ընտրվել են 3 հոգու, որոնք և կազմել են դեր. խումբը:

Ապա վարչությունը մտածել է ընկ. գումարների միջոցները շատացնել: Այդ նպատակով դիմել է գանազան ընկերություններին, որոնցից մի քանիսը խոստացել են օգնել: Ժողովականի առաջարկի խորհուրդը, գեղարվեստական խնդրին, համաձայնել է շարքական մեկ անգամ հրապարակել խնդրին խաղող ժողովարանում 150 քուրով, նախկին 100 ք. փոխարեն: Վարչությունը ընդունել է պ. Երվանդյանի առաջարկը, որով 5 ք. վճարող խաղաղությանը անգամ օգտվում է ընկ. ներկայացուցիչների տարեկան 6 քուրով: Վարչությունը համաձայնել է կատարել ընկերության պարտքերը, և այն ժողովականների կողմից նկատողություններ չեն:

Ապա գեղարվեստական է, որ 1908 թ. յոթնյալ 28-ին լրանում է հայ թատրոնի գոյության 50-ամյակը: Այդ փառալույս յոթնյալը յաբերված էր համար վարչությունը առաջարկում է կազմել ֆոնդ և կառուցանել սեփական թատրոն, որի վրա ծախսը կը լինի 60—70 հազար. թատրոն կառուցվելու հարցը մանրամասն և բազմակողմանի քննարկելու համար վարչությունը խնդրում է ընդհանուր ժողովին ընտրել մի մասնավոր իր խորհրդակցություններին մասնակցելու:

Սկսվում է մտքերի առատ փոխանակություն: Ոմանք յոթնյալ են 60—70 հազար, կամ քսո մի քանի պարսեներ՝ 100—200 հազար քուրի: Ժողովը վերաբերմամբ հայկական այս ծանր ու դժբախտ օրերում: Վարչության անդամ պ. Սախանյան և Ժողովականներից մի քանիսը ճշմունք են ապացուցանում, որ դա անհնար էլ դժուար չէ: Մի շարք օրինակներով յոթնյալ են կարգում դին զործի սկզբնավորությունը, իսկ յետո՝ զործը կը սկսե՝ աղյու ընթանալ: Զարգիչները է նախ հաշու, ապա աշխատանք:

Ս. Յակոբյանը կարծում է, որ 50-ամյակը կարելի է տօնել ոչ անպատճառ թատրոն չինելով, այլ օրինակ ընդհանուր ճոխացնելով, դերասանների կատարողությունը համար արտասանման ուղարկելով, նոր թարմ ոյքի հրապարակելով և այլն:

Պ. Առաքելյանը առաջարկում է ամենին չը նախորդել ինչ ակտով յաբերված յայտ յոթնյալը, այլ ընտրել մի մասնավոր զույգ, որ վարչության հետ որոշէ՝ Երբ օտնել և ինչով յաբերված:

Վերջի վերջը բուժարկվում է ընդունվում են հետևյալ բանաձևերը:

- 1) Միաձայն ընդունվում է թատրոն հիմնելու գաղափարը:
- 2) Ընդունվում է օտնել հայոց թատրոնի գոյության 50-ամյակը և այդ օրումն հետ գույքներից քանիսը ձեռնարկել թատրոն չինելու մտքի իրադրման:
- 3) Յանձնել վարչության հրապարակման համաձայն խորհրդակցությունը աղյու մասին և, նախքան ընդհանուր ժողովը, տպագրել գեղարվեստ մանրամասն և ուղարկել անդամներին:

Ապա ժողովը, պ. Զարգիլի գեղարվեստ լսելով, որոշեց չորհրդակցություն յայտնի իշխանության Մ. Թումանյանին 8-ամիսյա անհղձ պաշտօնավարության համար իբրև անդամ և նախագահ Դրամ. Ընկերության:

Ժողովի քննությունը զրկելը նաև դերասան Կարախանյանի խնդրով՝ պատրիկ 125 ք. ստանալու մասին, ժողովը յանձնարարեց վարչությանը գտնել ոչ կերպ այդ գումարն և տալ պ. Արաքելյանին:

Ապա կատարվեց վարչության մի անդամ, մի փոխ-անդամ և վերապատվող յանձնավորություն մի անդամ ընտրություններ: Գումարները վարչության անդամ ընտրվեց Լ. Բարսեղյան, փոխ-անդամ՝ Մ. Արաքելյան և վեր. յանձ. անդամ՝ Ս. Ծահլիճյան, փոխ-անդամ՝ Ս. Միլեի-Բախտյանյան:

Ս. Նախյան

ԴՐԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԴՈՒՄԻՆԻՏ

Դրամական սեպտ. 28-ին 27-ին Թիֆլիսի գաղտնի տանական պալատի Դրամական նախաշրջանում գաղտնիկապես ներկայացուցիչների մասնակցությամբ Զարգիլյան էր Զարգիլյան կուսակցության պատկանող չորս հոգու գործի քննությունը: Ըստ մեղադրական ակտի՝ հանցանքներ հետևանք է:

1906 թ. հոկտեմբերի 3-ին Շուշու քաղաքի ոստիկանությունը տեղեկություն է ստանում, որ «Сбербанк» հիւրանցում ինչ-որ կոնսպիրատիվ ժողովներ են տեղեկություն, և այդ հիման վրա, նույն օրը երեկոյան ժամը 9-ին, Շուշու քաղաքի առաջին մասի պրիստա Կոնստանտին և նրա օգնական Պաշալան, մի քանի գործողություններ միասին, մտնում են իշխան հիւրանցում, որտեղ համարներից մեկում նկատվում են իրանց (ոստիկանություններ) ծանոթ Շուշու վերաբերվող Արմենակ Տեր-Սիմեոնյանցին, Համբարձում Բեկանյանցին և երկու անձանք Նորու, որոնք վերջում իրանց անուններով լին Յոսիանյան Բախտյանյան (Ստեփանյան) քաղաքի բնակիչ) և Մատթեոս Սարգսյանց. նա և է Գրաքարյան (Հանգեղոսի գաղտնի Միլեի գեղարվեստ): Ոստիկանությունները, մտնելով այդ համարը, գտնում է սեղանի վրա տարածված հայերեն լեզուով գրած գանազան հանձնարարականներ, որոնց շուրջը նստած էին իշխան անձնավորությունները, որոնցից մեկը՝ Տեր-Սիմեոնյանցը հենց այդ ժամանակ ինչ-որ բան էր գրում Ոստիկանությունները գրառելով այդ թղթերը և ձեռնարկելով իշխան չորս հոգու, ոստիկանական կարգավորություններ, ըստապարհում է վերջիններին, յանձնելով գործի քննությունը գաղտնիկապես իշխանություններին: Վերջիններս պարզել է, որ այդ թղթերը պատկանում են Հրապարակ Սոյ-Սիմ. Գրաքարյան մասնակցին, որը, իր ձեռքի տակ ունենալով ապամիջոցներ ու զենքի պահեստ և մարտական օրգանիզմներ, իրան նպատակ է դրել բուն ոյքով ապալելու Ուստանյանի հաստատական ներկայ կարգերը, որպիսի յանցանքը նախատեսված է քրեական օրենսդրել 126-դ յոդ. 2-դ կետով: Նախնական քննություն ժամանակ՝ Բախտյանյանցը, Բեկանյանցը և Սարգսյանցը իրանց մեղադրող չը ճանաչելով այդ գործում ապակցիցին, որ իրանց ոչ մի մասնակցություն չունեն այդ գործի մեջ, իսկ թղթերը պատկանում են Տեր-Սիմեոնյանցին, որի առիթով նա գտել է փողոցում և որը, իր անձնական գործով դալով հիւրանց և տանելով այդպիսի իր ծանոթ համարադրացի Բեկանյանցին, վերջինիս հրապարակում է Բախտյանյանցի և Սարգսյանցի համարը, իսկ Միմեոնյանցը հրապարակել է որևէ պատասխան տալ այդ գործի նկատմամբ:

Մեղադրում էր գաղտնի Մեղաքարյան, պաշտպանում էր երկուսը հաշտադրամատոր Գրաքարյանը:

Նախագահը, նիստը բացված համարելով, սկսեց կարգավոր մեղադրական ակտը, և ապա սովորական հարց ու փորձից յետո՝ դիմեց հարգաբանության:

Նախագահից ախ հարցին, թե մեղադրող են ճանաչում իրանց մեղադրողները այս գործում, մեղադրողները՝ Բախտյանյանցը, Բեկանյանցը և Սարգսյանցը, իրանց անհնար չը ճանաչելով, կրկնեցին ուսում նախնական ցուցմունքները:

(Կը շարունակվի)

ԳԵՏԱՅԻՆ ԴՈՒՄՆԻՏ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՄ

Սեպտեմբերի 23-ին Պետերբուրգում կայացել է սոց. - դեմոկրատական կուսակցության քաղաքային ընդհանուր համագործակցություն: Մեծամասնականները պնդել են, որ ընտրությունների ժամանակ պետք է համաձայնություն կայացնել միայն յոթնյալ լսական կուսակցությունների հետ, նորինիս ինքն ևս-հարկերական վրա դալով ակնարկել է լինի: Փորձառականները պնդում էին, որ վերջին դեպքում անհրաժեշտ է համաձայնություն կայացնել սահմանափակ կուսակցությունների հետ: Նախնական քննությունները ևս-հարկերական վրա դալով, որովհետև սահմանափակները թույլ զերեկոյան են համարվում: Բանադրերի կողմից պատուիրակության համար առաջարկված թիվավորությունը ընտրվել է մեծամասնականների կողմից: Երևանյան ընտրություններին 41 համայնքների ազգայնականները բախտյան է արել և ընտրություններին չէ մասնակցել: Ուսումնական և այդ համայնքների կողմից ոչ ոք չէ ընտրվել: Այդ է նկատի առնելով համադրակցություն հրամարի է երկրորդ անգամ ընտրություն կատարել վերջինիս համայնքներում, բայց մեկից, որտեղի ազգայնականները բաց է թող յայտարարել է որ բախտյան է ընթացվում Դրամ. (Մ. Բ.)

Երևանյան ընտրություններին 41 համայնքների ազգայնականները բախտյան է արել և ընտրություններին չէ մասնակցել: Ուսումնական և այդ համայնքների կողմից ոչ ոք չէ ընտրվել: Այդ է նկատի առնելով համադրակցություն հրամարի է երկրորդ անգամ ընտրություն կատարել վերջինիս համայնքներում, բայց մեկից, որտեղի ազգայնականները բաց է թող յայտարարել է որ բախտյան է ընթացվում Դրամ. (Մ. Բ.)

Վերջինիս 17-ի միությունները Պետերբուրգի համադրակցություն խորհրդի անդամներին մեջ լին է ծաղիկ Դրամային անդամներին համար թիվավորություն նշանակելու առիթով: Մի խումբ հոկտեմբերյաններ, բողոքելով քաղաքային երկու կուրիայում էլ ինստիտուտ թիվավորություն նշանակելու դեմ, պահանջում են ազգայնացի:

Դրամական սեպտ. 28-ին 27-ին Թիֆլիսի գաղտնի տանական պալատի Դրամական նախաշրջանում գաղտնիկապես ներկայացուցիչների մասնակցությամբ Զարգիլյան էր Զարգիլյան կուսակցության պատկանող չորս հոգու գործի քննությունը: Ըստ մեղադրական ակտի՝ հանցանքներ հետևանք է:

1906 թ. հոկտեմբերի 3-ին Շուշու քաղաքի ոստիկանությունը տեղեկություն է ստանում, որ «Сбербанк» հիւրանցում ինչ-որ կոնսպիրատիվ ժողովներ են տեղեկություն, և այդ հիման վրա, նույն օրը երեկոյան ժամը 9-ին, Շուշու քաղաքի առաջին մասի պրիստա Կոնստանտին և նրա օգնական Պաշալան, մի քանի գործողություններ միասին, մտնում են իշխան հիւրանցում, որտեղ համարներից մեկում նկատվում են իրանց (ոստիկանություններ) ծանոթ Շուշու վերաբերվող Արմենակ Տեր-Սիմեոնյանցին, Համբարձում Բեկանյանցին և երկու անձանք Նորու, որոնք վերջում իրանց անուններով լին Յոսիանյան Բախտյանյան (Ստեփանյան) քաղաքի բնակիչ) և Մատթեոս Սարգսյանց. նա և է Գրաքարյան (Հանգեղոսի գաղտնի Միլեի գեղարվեստ): Ոստիկանությունները, մտնելով այդ համարը, գտնում է սեղանի վրա տարածված հայերեն լեզուով գրած գանազան հանձնարարականներ, որոնց շուրջը նստած էին իշխան անձնավորությունները, որոնցից մեկը՝ Տեր-Սիմեոնյանցը հենց այդ ժամանակ ինչ-որ բան էր գրում Ոստիկանությունները գրառելով այդ թղթերը և ձեռնարկելով իշխան չորս հոգու, ոստիկանական կարգավորություններ, ըստապարհում է վերջիններին, յանձնելով գործի քննությունը գաղտնիկապես իշխանություններին: Վերջիններս պարզել է, որ այդ թղթերը պատկանում են Հրապարակ Սոյ-Սիմ. Գրաքարյան մասնակցին, որը, իր ձեռքի տակ ունենալով ապամիջոցներ ու զենքի պահեստ և մարտական օրգանիզմներ, իրան նպատակ է դրել բուն ոյքով ապալելու Ուստանյանի հաստատական ներկայ կարգերը, որպիսի յանցանքը նախատեսված է քրեական օրենսդրել 126-դ յոդ. 2-դ կետով: Նախնական քննություն ժամանակ՝ Բախտյանյանցը, Բեկանյանցը և Սարգսյանցը իրանց մեղադրող չը ճանաչելով այդ գործում ապակցիցին, որ իրանց ոչ մի մասնակցություն չունեն այդ գործի մեջ, իսկ թղթերը պատկանում են Տեր-Սիմեոնյանցին, որի առիթով նա գտել է փողոցում և որը, իր անձնական գործով դալով հիւրանց և տանելով այդպիսի իր ծանոթ համարադրացի Բեկանյանցին, վերջինիս հրապարակում է Բախտյանյանցի և Սարգսյանցի համարը, իսկ Միմեոնյանցը հրապարակել է որևէ պատասխան տալ այդ գործի նկատմամբ:

Մեղադրում էր գաղտնի Մեղաքարյան, պաշտպանում էր երկուսը հաշտադրամատոր Գրաքարյանը:

Նախագահը, նիստը բացված համարելով, սկսեց կարգավոր մեղադրական ակտը, և ապա սովորական հարց ու փորձից յետո՝ դիմեց հարգաբանության:

Նախագահից ախ հարցին, թե մեղադրող են ճանաչում իրանց մեղադրողները այս գործում, մեղադրողները՝ Բախտյանյանցը, Բեկանյանցը և Սարգսյանցը, իրանց անհնար չը ճանաչելով, կրկնեցին ուսում նախնական ցուցմունքները:

(Կը շարունակվի)

Ընտրություններ կատարել և փոխել թիվավորություններին: Նրանք մասնավորապես պնդում են երկուսը հաշտադրամատոր Գրաքարյանի կուսակցության պատկանող չորս հոգու գործի քննությունը: Ըստ մեղադրական ակտի՝ հանցանքներ հետևանք է:

1906 թ. հոկտեմբերի 3-ին Շուշու քաղաքի ոստիկանությունը տեղեկություն է ստանում, որ «Сбербанк» հիւրանցում ինչ-որ կոնսպիրատիվ ժողովներ են տեղեկություն, և այդ հիման վրա, նույն օրը երեկոյան ժամը 9-ին, Շուշու քաղաքի առաջին մասի պրիստա Կոնստանտին և նրա օգնական Պաշալան, մի քանի գործողություններ միասին, մտնում են իշխան հիւրանցում, որտեղ համարներից մեկում նկատվում են իրանց (ոստիկանություններ) ծանոթ Շուշու վերաբերվող Արմենակ Տեր-Սիմեոնյանցին, Համբարձում Բեկանյանցին և երկու անձանք Նորու, որոնք վերջում իրանց անուններով լին Յոսիանյան Բախտյանյան (Ստեփանյան) քաղաքի բնակիչ) և Մատթեոս Սարգսյանց. նա և է Գրաքարյան (Հանգեղոսի գաղտնի Միլեի գեղարվեստ): Ոստիկանությունները, մտնելով այդ համարը, գտնում է սեղանի վրա տարածված հայերեն լեզուով գրած գանազան հանձնարարականներ, որոնց շուրջը նստած էին իշխան անձնավորությունները, որոնցից մեկը՝ Տեր-Սիմեոնյանցը հենց այդ ժամանակ ինչ-որ բան էր գրում Ոստիկանությունները գրառելով այդ թղթերը և ձեռնարկելով իշխան չորս հոգու, ոստիկանական կարգավորություններ, ըստապարհում է վերջիններին, յանձնելով գործի քննությունը գաղտնիկապես իշխանություններին: Վերջիններս պարզել է, որ այդ թղթերը պատկանում են Հրապարակ Սոյ-Սիմ. Գրաքարյան մասնակցին, որը, իր ձեռքի տակ ունենալով ապամիջոցներ ու զենքի պահեստ և մարտական օրգանիզմներ, իրան նպատակ է դրել բուն ոյքով ապալելու Ուստանյանի հաստատական ներկայ կարգերը, որպիսի յանցանքը նախատեսված է քրեական օրենսդրել 126-դ յոդ. 2-դ կետով: Նախնական քննություն ժամանակ՝ Բախտյանյանցը, Բեկանյանցը և Սարգսյանցը իրանց մեղադրող չը ճանաչելով այդ գործում ապակցիցին, որ իրանց ոչ մի մասնակցություն չունեն այդ գործի մեջ, իսկ թղթերը պատկանում են Տեր-Սիմեոնյանցին, որի առիթով նա գտել է փողոցում և որը, իր անձնական գործով դալով հիւրանց և տանելով այդպիսի իր ծանոթ համարադրացի Բեկանյանցին, վերջինիս հրապարակում է Բախտյանյանցի և Սարգսյանցի հ

դարձակ հովանավորութիւն են դառնում հենց իրանց այդ «հայրենասէրները» և որոնց ձեռք սկզբնական փշրանքները նրանք վախճում են առատօրէն:

Ահա թէ ինչու են նրանք «կարառել» կանչում:

Եւ նոյն «կարառելը» լսում է այսօր՝ Գրեմսի բացման նախօրեակին:

Մայրաքաղաքի թերթերում հաստ ու կտոր տեղեկութիւններ են սարգում նրանց նոր բայերի մասին:

Ներկայումս հաստ մտնող է տալիս ու խրատելու, գրեցէ և կազմակերպում այդ բայերը:

Իսկ թէ այդ ինչ նոր բայեր են, պէտք է գուշակել ընտղով միայն:

Ինչպէս անցած տարի, նրանք այս տարի էլ աշխատում են բարձրագոյն ունկնդրութեան արժանաւոր ծախքով Սիւրբուսի Այդ կատարողով արդէն լուրջ պատրաստութիւններ են տեսնում, և պետական յեղաշրջում ասով բերելու ձգտումն է որ թկաղբում է նրանց ունկնդրութիւն խնդրել:

Պետական Դուման դարձել օրինաւոր-հարգանք մի հաստատութիւն—ասա այդ «հայրենասէրները» բարձրագոյն դիմումի առաջնակարգ նպատակը:

Որ նրանք մի այդպիսի ծրագրի ունեն, դա կազմակերպ գործ է, դրա համար, ինչպէս «Y. P.» թերթն է հաղորդում, կան կարեւոր փառաստէրքներ:

Ձը նայելով որ նրանք աշխատում են իրանց այդ նեղամիտ արշաւանքի ծրագրեր գործունէ պահել, այնուամենայնիւ անհամաձայն ու դատաճան անդամներ շատ կան «հայրենասէրներ» միութեան:

Ղեկավար վարչութեան մէջ, որոնք և դուրս են տալիս գործունէ: Այդ դատադրական ծրագրերն անտեղեկ չեն և միջխտրական շէր-ճաններում:

Ունկնդրութիւնը առաջ, անցեալ տար-վայ նման, կուղարկվում մի շարք «հայրենասէրներ» հեռագրերին, որտեղ պէտք է արտայայտված լինեն ուսու ժողովրդի ցանկութիւնները: Եւ երբ հոգը պատրաստ-ված կը լինի և ունկնդրութեան թղթաւոր-թերթը ստացված «հայրենասիրական միութեան» կուղարկել իր յատուկ պատգամա-ւորութիւնը:

Այժմից արդէն որոշված է, թէ ովքեր պէտք է լինեն պատգամաւորները. Բոսնիս հրօշոտագրուող բացի, նրա կազմի մէջ պիտի մտնեն Գովկասում Խուրեմ հոգեւոր աստուծոյ վստաօրով քահանայն, իշ. Շէրբ-բառով, իշ. Շախսովսկին, իշ. Գոլոբորու-կովը, իշ. Կաստակին-Բոսովսկին, կան Գորբեր, կան Կոսովսկիներ, բժ. Գուբեր-կին և Նրոզինի խմբակի պատկանող մի քանի մտղորակ գիւղացիներ:

Այդ կազմը վերջական չէ, ի հարկէ, քանի որ յայտնի չէ դեռ ընդունելութիւն կը տան թէ ոչ:

Սակայն դիմումի ծրագրերը չափազանց բնորոշ է:

«Հայրենասէրներ» այդ խմբակի կրկնօրը Դումայի բացման նախօրեակին, որքան էլ ցաւալի լինի, բնական է, որովհետեւ ցոյց է տալիս, որ վերածնունդի մասնաւոր աշխարհից որքան սարսափում են նրանք:

Եւ այդ արշաւանքը նրանց ճարպիտ կենքի վախճանը կը լինի:

Լ. Գանդելման

ԹԱՏՐՈՆ ԵՒ ԵՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Եւ Տօրադոյ «Պատերի իշխանութիւնը» կրկնից կիրակի օր, ցերեկով, Արտիստա-կան թատրոնում:

Հանդիմանութիւն մի ստուար մասը ուսանողներ էին զանազան դպրոցներից, միւ-սը զանազան դասակարգերից ինտելիգենտ անձեր:

Մանր անցաւ նախկին աշտրութեամբ և զբաւեց հանդիմանական ըրող ուշա-դրութիւնը:

Թատրոնը լինէ էր:

Արքունական թատրոնում կիրակի օր ներկայացվեց Նապրաւնիկի «Գուբերովսկի» օպերան:

Մարիայի դերում հանգէս եկաւ երգչուհի Օկտաւիա: Նա երգում է երաժշտութիւն, զգացված և պարբերութիւնների գեղա-րուեստական արտայայտութեամբ. խաղում է ազատ և խելացի կերպով: Արքունացաւ բուն ծափահարութիւններ:

Գուբերովսկու դերը կատարում էր Սալա-նով, որը մեծ հմտութեամբ, ճաշակով ու զգացմունքով երգեց երկրորդ գործողու-թեան մէջ իր դիմումը գէպի մայրը: Նրա ձայնը տեղ-տեղ սղծվում է իսկ առանց քաղ բառական երաժշտական է և արտո-ւայում:

Թատրոնը համարեա թէ լինէ էր:

Սիրող

համետ, սիրող, բայց սէրը բուն զգա-ցունքներով արտայայտելու անկարող տա-ւար է: Համոզվելով որ կիրք դառնա-նում է իրան, Եակիմովիչը հրաժարվում է կրօնչինին սպանելու կամ նրա հետ մի-նամարտելու մտքից, որպէսզի դրանով

վիշտ չը պատճառէ իր պաշտած կնոջ: Միւս կողմից կրօնչինն սիրում է Վերային ոչ անկեղծ, բուն սիրով, այլ իրեն երես ու-նում և կանանց մէջ մեծ աշտրութիւն ու-նեցող հեշտաւոր, որի համար Վերան ոչ առաջին և ոչ վերջին կինն է: Եւ ահա ա-մուսնը կամենում է իր կնոջ պարտաւո-րութեան բերել բարոյական ազդեցութեամբ:

Նա առաջարկում է նրան խիստ զգացված և արտաբերել մի ծափ, մէջ ընտրել ձը կենսանք է նախադասում—լինել սիրունի կամ ընկեր մի մարդի, որ այսօր-վաղը կարող է թողնել նրան, ճանձնաւոր նրա-նից և սիրտը առաջարկել մի ուրիշ անձի, թէ լինել օրինաւոր կին մի մարդի, որ անկեղծ, անստանալ սիրով սիրում է նրան, որի հետ կապված է երեխայի կապով և որը երբեք նրան երեսի վրա չի ձգի: Եւ Վերան հետևում է ամուսնուն: Այս փառու-լայի վրա է հիմնված պիեսան, որ խոր տպաւորութիւն է թողնում: Շատ գեղեցիկ կատարեցին իրանց դերերը Այարով և Նե-րսիսով:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

Երէկ, սեպտեմբերի 1-ին, հայ դերասա-նական խումբը տուեց իր երկրորդ ներկա-յացումը, որի մասին կը խօսենք յաջորդ անգամ:

կայանում լոկաւորը. դա որեւէ չըջանի մէջ զանազ մի արհեստով պարագող ըրող բանւորների կամ նրանց նշանաւոր մասի միաժամկետ արձակելն է: Շատ դէպքերում լոկաւորի են դիմում տէրերը, հենց որ ըս-կաւորը վրա են լինում արտաճանութիւն-ներ իրանց և բանւորների մէջ: Տէրերը չեն սպասում անգամ գործադուլի յայտարարու-թեան, այլ յանկարծակի փողոց են շարտում բանւորներին՝ չը ցանկանալով որեւէ բա-նակցութեան մէջ մտնել նրանց հետ: Այդ-պիսով ձգտում են վրա և վճարել գործ-դուլներով «խելի բերել» բանւորներին և, որ զիջաւորն է, թուլացնել բանւորական կազմակերպութիւնները: Լոկաւորները նոյն-պէս աճում են. մինչեւ 1901 թ. եղել է 35 լոկաւորներ՝ 8,460 անդամ թողած բան-ւորներով, 1905 թ.ին կար 401 լոկ., 144,000 բանւորներով: Ցնասալայ տարի-նը նրանք աւելի շատ և բազմաժողով էին լինում, բայց դեռ չեն հրատարակված նրանց մասին մանրամասն տեղեկութիւններ: Լո-կաւորների անկողնապահ ընկնութիւնը ա-պացուցանում է, որ նրանց մեծ մասը ա-ռաջնից է ոչ բանւորների մեղքից, այլ առ-բերը ունեցել են այսպէս ասած «մանկա-վարժական» նպատակներ:

Լոկաւորների վիճակագրութիւնը տեա-նում ենք, որ նրանց 21% անցել է աշոյ (ի հարկէ տէրերի համար), 51 % կիսա-աշոյ և 28%—անաշոյ: Այսինքն լոկաւորնե-րը կարելի է ասել աշոյի են նրանց ձեռ-նարկողների համար՝ չէ որ տէրերը նոյնպէս յարկի ժամանակ են սպասում այդ միջո-ցին դիմելու, օրինակ, երբ գործերը թող-կն զնում, պահանջը քիչ է և այլն. Բայց և այնպէս, ինչպէս հետևում է թերթից, տե-րերը չեն կարող պարծնել թէ յաղթա-նակը միշտ իրանց ձեռքին է. վերջի վեր-ջի նրանք ստիպված են դիմել ինչպէս տեսանք և գործադուլներին՝ ժամանակ, բան-ւորական կազմակերպութիւնների միջաւո-րութեան, այսինքն ակամայից շուր անկ-թուսեւ չարիքի վրա: Շնորհիւ լոկաւորների ուսած խիստ դասի, բանւորը սկսում է համոզվել որ տէրերի հետ հաշտութիւն չէ կարելի կայացնել և նրա՝ բանւորի միակ պատասխան է արհեստակցական միութե-ւնը, որ լոկաւորների դաժան օրերին պահ-պանում է աշխատաւորի իսկապէս, պրո-ֆես. միութեանը ստիպելով ստիպված են եղել լո-կաւորների ժամանակ ծախել բանւորների օգնութեան գործի համար մի վիթխարի գումար՝ 2,500,000 ռուբլի (1905 թ.ին): Ահա ինչով է բացատրվում պրոֆ. միութեանը անօրինակ աճումը. 1900 թ.ին միութեանը մասնակցում էին 677,510 բանւոր և բոլորին հաւասար էր 9,723,000 մարկի, իսկ 1905 թ.ին կազմակերպված-ների թիւը հասնում էր 1,429,300 հոգու, բոլորին 27,8 միլիոն մարկի, այսինքն մօտ 13 միլիոն 900 հազար ռուբլի:

Լոկաւորների ուսած ոչ բաւարար ար-դիւնքները դրդեցին տէրերին փոփոխել ի-րանց գործակալները, նոր ձեռքի մէջ թա-փել «ամբիջական գործողութեան» մօտիվնե-րը: Կապուտարանների խորհուրդները, ի հարկէ, գաղտնի են մամուլի համար, ա-կայն վերջերս այդ կոես նախագծերից մէկը յայտնի եղաւ: Պ. Մենկը, Նախագծի հեղի-նակը, անաշարկում է խիստ միջոցներ և, ձեռնեղբայրով իր կարծիքը, վերջնական է այս բնորոշ խօսքերով. «Իմ առաջարկած լոկաւորային սիստեմից կարող են լինել անմեղ զոհեր ու նախատեսներ և անմեղ բանւորներից. բայց մենք չենք կարող դիմադրել անհիմնական (զգայուն) մտած-մունքներով»: Տէրերից եղաւ զինքնի պ. Մենկի առաջարկած միջոցներին, բայց և բանւորները նոյնպէս պատրաստվում են առ միասնաւոր դիմադրութիւն:

«Մտաւայ տարիները Գերմանիայում կը լինեն անշուշտ աշխատաւորների և կապի-տալիստների հակադրական կուռի տարիներ» —վերջանում է պ. յօդուածագիրը:

Այդ անմիջեղ գուշակութիւնը միայն Գերմանիային չէ վերաբերում. դա նկատե-լի է շատ տեղերում և կան շատ նշաններ նախագուշակութեան համար:

Պետրոս Զաքարեան

«ՄՇԱԿ» ԼՐԱԳԻՐԸ ԵՒ ԳԱՆՈՒՄՆԵՐՆԵՐ (Ջիվանդիլի գաւառից)

Առաջաձոր, 18 սեպտեմբերի

Գործող գաւառացիին արտաբերող սպա-սում էր իր հազար ու բիւր ցաւերը նկա-րագրող և իր կարեւորեցի համար ցաւով «Մը-շակ» լրագրի վերակալուէն: Համարեա ըր-ողը զբաղեց գաւառացիները, որոնք իրանց կենսանք ըրողը ընթացում համակերպ ու սիրել են «Մշակը», այսօր բազմ ունեցան նորից կարգաւոր այդ թերթը, որը մի առ-ժամանակ զաղարեցնելով իր հրատարակու-թեան խօսակցութեան առաւելալ էր դառնել նրանց համար: «Քաւի-քանի տարիներ գո-յութեան ունեցել մեր պատկանելի «Մշակը», —ասում էին գիւղացիները: Գրագէտ գաւա-ռացի, կորցնելով «Մշակը», սգաւոր էր համարում իրան, իսկ այսօր նրա ուրախու-թեանը չափ ու սահման չը կա՝ տեսնելով օրվայ «Մշակը» իր առաջ Գաւառացիին այն-քան է սերտ կապված «Մշակի» հետ, որ եթէ նա միջոց ունենա՞ր կը նպաստէ այդ թեր-թին:

Գործող գաւառացիին արտաբերող սպա-սում էր իր հազար ու բիւր ցաւերը նկա-րագրող և իր կարեւորեցի համար ցաւով «Մը-շակ» լրագրի վերակալուէն: Համարեա ըր-ողը զբաղեց գաւառացիները, որոնք իրանց կենսանք ըրողը ընթացում համակերպ ու սիրել են «Մշակը», այսօր բազմ ունեցան նորից կարգաւոր այդ թերթը, որը մի առ-ժամանակ զաղարեցնելով իր հրատարակու-թեան խօսակցութեան առաւելալ էր դառնել նրանց համար: «Քաւի-քանի տարիներ գո-յութեան ունեցել մեր պատկանելի «Մշակը», —ասում էին գիւղացիները: Գրագէտ գաւա-ռացի, կորցնելով «Մշակը», սգաւոր էր համարում իրան, իսկ այսօր նրա ուրախու-թեանը չափ ու սահման չը կա՝ տեսնելով օրվայ «Մշակը» իր առաջ Գաւառացիին այն-քան է սերտ կապված «Մշակի» հետ, որ եթէ նա միջոց ունենա՞ր կը նպաստէ այդ թեր-թին:

Գործող գաւառացիին արտաբերող սպա-սում էր իր հազար ու բիւր ցաւերը նկա-րագրող և իր կարեւորեցի համար ցաւով «Մը-շակ» լրագրի վերակալուէն: Համարեա ըր-ողը զբաղեց գաւառացիները, որոնք իրանց կենսանք ըրողը ընթացում համակերպ ու սիրել են «Մշակը», այսօր բազմ ունեցան նորից կարգաւոր այդ թերթը, որը մի առ-ժամանակ զաղարեցնելով իր հրատարակու-թեան խօսակցութեան առաւելալ էր դառնել նրանց համար: «Քաւի-քանի տարիներ գո-յութեան ունեցել մեր պատկանելի «Մշակը», —ասում էին գիւղացիները: Գրագէտ գաւա-ռացի, կորցնելով «Մշակը», սգաւոր էր համարում իրան, իսկ այսօր նրա ուրախու-թեանը չափ ու սահման չը կա՝ տեսնելով օրվայ «Մշակը» իր առաջ Գաւառացիին այն-քան է սերտ կապված «Մշակի» հետ, որ եթէ նա միջոց ունենա՞ր կը նպաստէ այդ թեր-թին:

Գործող գաւառացիին արտաբերող սպա-սում էր իր հազար ու բիւր ցաւերը նկա-րագրող և իր կարեւորեցի համար ցաւով «Մը-շակ» լրագրի վերակալուէն: Համարեա ըր-ողը զբաղեց գաւառացիները, որոնք իրանց կենսանք ըրողը ընթացում համակերպ ու սիրել են «Մշակը», այսօր բազմ ունեցան նորից կարգաւոր այդ թերթը, որը մի առ-ժամանակ զաղարեցնելով իր հրատարակու-թեան խօսակցութեան առաւելալ էր դառնել նրանց համար: «Քաւի-քանի տարիներ գո-յութեան ունեցել մեր պատկանելի «Մշակը», —ասում էին գիւղացիները: Գրագէտ գաւա-ռացի, կորցնելով «Մշակը», սգաւոր էր համարում իրան, իսկ այսօր նրա ուրախու-թեանը չափ ու սահման չը կա՝ տեսնելով օրվայ «Մշակը» իր առաջ Գաւառացիին այն-քան է սերտ կապված «Մշակի» հետ, որ եթէ նա միջոց ունենա՞ր կը նպաստէ այդ թեր-թին:

Գործող գաւառացիին արտաբերող սպա-սում էր իր հազար ու բիւր ցաւերը նկա-րագրող և իր կարեւորեցի համար ցաւով «Մը-շակ» լրագրի վերակալուէն: Համարեա ըր-ողը զբաղեց գաւառացիները, որոնք իրանց կենսանք ըրողը ընթացում համակերպ ու սիրել են «Մշակը», այսօր բազմ ունեցան նորից կարգաւոր այդ թերթը, որը մի առ-ժամանակ զաղարեցնելով իր հրատարակու-թեան խօսակցութեան առաւելալ էր դառնել նրանց համար: «Քաւի-քանի տարիներ գո-յութեան ունեցել մեր պատկանելի «Մշակը», —ասում էին գիւղացիները: Գրագէտ գաւա-ռացի, կորցնելով «Մշակը», սգաւոր էր համարում իրան, իսկ այսօր նրա ուրախու-թեանը չափ ու սահման չը կա՝ տեսնելով օրվայ «Մշակը» իր առաջ Գաւառացիին այն-քան է սերտ կապված «Մշակի» հետ, որ եթէ նա միջոց ունենա՞ր կը նպաստէ այդ թեր-թին:

Գործող գաւառացիին արտաբերող սպա-սում էր իր հազար ու բիւր ցաւերը նկա-րագրող և իր կարեւորեցի համար ցաւով «Մը-շակ» լրագրի վերակալուէն: Համարեա ըր-ողը զբաղեց գաւառացիները, որոնք իրանց կենսանք ըրողը ընթացում համակերպ ու սիրել են «Մշակը», այսօր բազմ ունեցան նորից կարգաւոր այդ թերթը, որը մի առ-ժամանակ զաղարեցնելով իր հրատարակու-թեան խօսակցութեան առաւելալ էր դառնել նրանց համար: «Քաւի-քանի տարիներ գո-յութեան ունեցել մեր պատկանելի «Մշակը», —ասում էին գիւղացիները: Գրագէտ գաւա-ռացի, կորցնելով «Մշակը», սգաւոր էր համարում իրան, իսկ այսօր նրա ուրախու-թեանը չափ ու սահման չը կա՝ տեսնելով օրվայ «Մշակը» իր առաջ Գաւառացիին այն-քան է սերտ կապված «Մշակի» հետ, որ եթէ նա միջոց ունենա՞ր կը նպաստէ այդ թեր-թին:

